

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.cca.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.cca.md>

DECIZIA nr. 8/26 din 08 februarie 2019

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV”, urmare a contestației Partidului Democrat din Moldova

Pe data de 04 februarie 2019, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit o contestație f/nr. din aceeași dată din partea Partidului Democrat din Moldova (*semnată de Vadim Moțarschi, reprezentantul PDM cu drept de vot consultativ la Comisia Electorală Centrală*), în care se menționează că conform declarației privind politica editorială de reflectare a campaniei electorale, postul de televiziune „Jurnal TV” a consemnat că va reflecta echitabil, echilibrat și imparțial atât campania electorală pentru alegerile parlamentare, cât și cea pentru referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, cu toate acestea, în cadrul emisiunii „60 de minute cu Vasile Năstase” din 01 februarie curent, a fost invitat doar reprezentantul unui singur concurent electoral – Blocul Electoral „Acum Platforma DA și PAS”, Sergiu Litvinenco. Vadim Moțarschi mai afirmă că chiar în debutul emisiunii, moderatorul a menționat că tema de bază a emisiunii va fi „*despre clienții care au depus primele cereri pentru obținerea cetățeniei prin investiții. Vom discuta despre fărâdelegile care se produc în campania electorală. Pe rețelele de socializare au apărut materiale despre activiștii Blocului Electoral ACUM, diverse cazuri prin care au trecut unii din ei...*”. De asemenea, contestatarul mai susține că în cadrul emisiunii respective s-a discutat în special despre Partidul Democrat din Moldova, cât și despre unii candidați ai PDM.

În acest context, Partidul Democrat din Moldova afirmă că acțiunile radiodifuzorilor vin în contradicție și cu prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, care stipulează: „*În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică*”.

Totodată, contestatarul constată derogări de la prevederile art. 69 alin. (1), (2) și (4) din Codul electoral și pct. 40 din Regulamentul CEC privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare și referendumul republican din 24 februarie 2019 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.

În temeiul pct. 40 din Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare și referendumul republican din 24 februarie 2019 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, art. 13 și art. 83 din Codul serviciilor media audiovizuale, art. 69 și art. 71-74 din Codul electoral și pct. 7 din Regulamentul cu privire la activitatea reprezentanților cu drept de vot consultativ ai concurenților electorali, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 383 din 12 decembrie 2006, Partidul Democrat din Moldova solicită CA a efectua controlul respectării prevederilor legale citate de către radiodifuzorul „Jurnal TV” în cadrul emisiunii „60 de minute cu Vasile Năstase” din 01 februarie 2019.

În baza prevederilor art. 75 alin. 4 lit. a) și lit. g) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, Consiliul Audiovizualului a monitorizat programul audiovizual menționat în contestație.

Rezultatele monitorizării au atestat că la data de 01 februarie 2019, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat talk-show-ul „60 de minute cu Vasile Năstase” (durata: 53 min. 27 sec.), care i-a avut ca invitați în studio pe Stanislav Pavlovschi, fost judecător CEDO, Sergiu Litvinenco, jurist, și prin skype pe Ion Crețu, avocat. Subiectul de bază al emisiunii a fost primele cereri pentru cetățenie prin investiții (soția lui Ilan Șor, Sara Șor, tatăl și fratele acesteia), cât și unele aspecte electorale, intimidarea unor candidați ai Blocului Electoral ACUM, cazul lui Gheorghe Petic. Este de menționat că pe parcursul emisiunii au fost aduse acuzații dure la adresa mai multor persoane și instituții fără a fi prezentată poziția acestora. Acest fapt a fost atestat în special din partea moderatorului emisiunii, Vasile Năstase, care a utilizat pe parcursul emisiunii un limbaj agresiv și pătitor.

Ion Crețu, avocat: *„Compania Sarei Șor a fost implicată în furtul miliardului și spălarea de bani. Conturile prin care se făceau transferurile de bani erau gestionate de șoferul lui Ilan Șor, Ion Cojocar. Prin cetățenia obținută urmează să se legalizeze toți banii care au fost sustrași din miliard. Procuratura nu investighează și îl acoperă pe Ilan Șor. Ilan Șor a avut activități criminale și de escrocherie, și anume a însușit miliardul, a devastat tot sistemul bancar din Republica Moldova, am rămas fără trei bănci și oamenii au mai rămas datori încă 25 de ani. Procuratura nu face nimic, doar ascunde crima din declarațiile lui Șor, ca să atribuie cuiva o companie”.*

Stanislav Pavlovschi, fost judecător CEDO, cu referire la familia lui Ilan Șor a declarat: *„Ei vor să transforme Moldova într-o enclavă criminală. Primul colhoz din lume, colhozul criminal. Toți criminalii din fostul spațiu sovietic s-ar uni pentru a exploata acest popor”.*

Vasile Năstase, moderator: *„Procuratura, organele de drept sunt părtașe la toate aceste crime, pentru că nu vor să facă nimic, să investigheze aceste lucruri, care sunt pe față; Tâlharul vrea să facă colhoz, cred că Sara Șor va fi mulgătoarea principală a colhozului; Cu aceste ceasuri dăruite de Șor, aceste invaziuni ale PD-ului și ale lui Dodon în toată republica, toate aceste lucruri sunt uluitoare. Acești indivizi, în general, trebuie scoși din campania electorală, pentru că ei fraudează masiv zilnic și, pur și simplu, cumpără alegătorii”.*

Tot în cadrul emisiunii, la rubrica „Rușinea săptămânii”, moderatorul vine cu comentarii la niște imagini ale unui bărbat: *„Acuș vă arăt imagini cu un individ de la DOS. Asta înseamnă Direcția Operațiuni Speciale a MAI. Atunci când reprezentanții Blocului ACUM au lansat la Procuratură un program electoral legat de justiție, acolo au venit niște indivizi, unul cu porecla Corobok, un oarecare Ruslan. Acești indivizi au venit acolo și dădeau indicații celor care munceau acolo să facă gălăgie pentru a nu permite opoziției să-și lanseze programul. Băi indivizule! Noi pentru asta te plătim pe tine?! Băi Corobok, ian să te vadă colegii, prietenii, profesorii, părinții, să te vadă lumea normală din MAI, din serviciile țării, să te vadă cât ești de parșiv și de ticălos! Ce cauți tu de la Direcția Operațiuni Speciale la o acțiune a opoziției?! Voi cu ce vă ocupați, ticăloșilor?! Mergeți și vă faceți datoria de polițiști, de medici, de oameni angajați ai statului. Nu mai umblați cu chestii de acestea! Filați și urmăriți opoziția, nu mai ascultați telefoanele, și toate chestii de acestea că nu mai merge! Nimeni nu se teme de voi, sprietorilor!”.*

Urmare a analizei calitative s-a atestat că postul de televiziune „Jurnal TV” a comis derogări de la prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, potrivit căruia: *„În cadrul programelor audiovizuale de știri și de debateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”.*

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică, prin Decizia nr. 5/8 din 21 ianuarie 2019, ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.

Printr-o scrisoare f/nr. din 08.02.2019, remisă în adresa CA prin e-mail, „REFORMA ART” SRL a comunicat că: *„Administrația „Jurnal TV” dezaproabă conduita CA de a prezenta spre informare și solicitare a poziției materiale cu câteva ore înainte de ședință, pe motiv că acest interval de timp este insuficient și incompatibil cu noțiunea de termen rezonabil pentru asigurarea apărării și prezentării obiecțiilor motivate în raport cu niște acuzații vădit tendențioase și neîntemeiate”*. Astfel, REFORMA ART” SRL solicită expres amânarea examinării chestiunii date pentru o altă zi, cu acordarea posibilității reale de documentare și expunere a poziției.

Este de specificat că în conformitate cu prevederile art. 83 alin. (8) din Codul serviciilor media audiovizuale, în coroborare cu alin. (7) al aceluiași articol: *„Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiția în lipsa subiecților interesați dacă a fost respectată procedura informării prealabile a acestora”*.

În cadrul dezbaterilor publice, membrul Consiliului Audiovizualului, Corneliu Mihalache, a constatat două aspecte: 1) contestația Partidului Democrat din Moldova este insuficient documentată, formulată și motivată și 2) postul de televiziune „Jurnal TV” a comis abateri evidente de la prevederile legale. Corneliu Mihalache a specificat că există anumite limite și libertatea de exprimare tot are anumite limite, iar atunci când libertatea de exprimare trece în calomnie, defăimare și atacuri la persoană acest lucru este inadmisibil.

În acest context, Olga Guțuțui, membră CA, a menționat că indiferent dacă este perioadă preelectorală, electorală sau perioadă simplă, instituțiile media și jurnaliștii, în cadrul buletinelor de știri sau altor emisiuni, trebuie să dea dovadă de un comportament corect și să țină cont de normele deontologice, de prevederile Codului serviciilor media audiovizuale și cele al Codului Electoral.

Dorina Curnic, membră a Consiliului Audiovizualului, a declarat că este regretabil faptul că atât contestatarul, cât și reprezentantul postului de televiziune „Jurnal TV” au ezitat să fie prezenți în cadrul ședinței publice a CA, specificând faptul că Codul serviciilor media audiovizuale prevede expres, pentru astfel de situații, soluționarea petițiilor pe cale amiabilă. În acest sens, Dorina Curnic a făcut referințe la un caz în cadrul ședinței anterioare, când, în prezența petiționarului și furnizorului de servicii media audiovizuale vizat, chestiunea a fost soluționată anume prin această modalitate. Totodată, Dorina Curnic a ținut să specifice că același post de televiziune, ca urmare a avertizării publice cu referire la emisiunea „Ora expertizei”, s-a conformat prevederilor legale, demonstrând astfel că este posibil de a respecta legislația și a asigura în cadrul programelor un echilibru.

Membra CA, Veronica Cojocar, a afirmat că în cadrul emisiunii respective moderatorul nu a făcut nicio tentativă de a obține și poziția părților opuse, astfel, pe durata întregii emisiuni subiectele au fost discutate doar din perspectiva unei singure poziții. Totodată, Veronica Cojocar a declarat că absența uneia dintre părți nu exonerează moderatorul de la asigurarea imparțialității.

Lidia Viziru, membră CA, a declarat că în cadrul emisiunilor, moderatorii trebuie să aibă un limbaj adecvat, onest și imparțial, fapt care s-a omis în cadrul emisiunii respective, iar prezentatorul a utilizat expresii insultătoare.

Urmare a dezbaterilor publice, membrul CA, Corneliu Mihalache, a declarat că încălcarea comisă de postul de televiziune „Jurnal TV” este evidentă, însă el optează pentru

avertizare publică. Propunerea dată nu a fost susținută de ceilalți membri CA, dat fiind faptul că au fost constatate încălcări repetate de la prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, iar conform art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod, pentru încălcări repetate de la prevederile menționate se aplică amendă de la 5.000 la 10.000 de lei.

În conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, ale Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare și referendumul republican din 24 februarie 2019 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1992 din 21.12.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV” (PRO – (9) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, V. COJOCARU, A. COZMA, D. CURNIC, O. GUȚUȚUI, C. MIHALACHE, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

2. A respinge adresarea postului de televiziune „Jurnal TV” cu privire la amânarea chestiunii pentru o altă zi, ca neîntemeiată (PRO – (9) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, V. COJOCARU, A. COZMA, D. CURNIC, O. GUȚUȚUI, C. MIHALACHE, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

3. A admite contestația f/nr. din 04.02.2019, parvenită din partea Partidului Democrat din Moldova (PRO – (9) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, V. COJOCARU, A. COZMA, D. CURNIC, O. GUȚUȚUI, C. MIHALACHE, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

4. A sancționa cu amendă în mărime de 5 000 de lei ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcări repetate de la prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova (Licența de emisie seria AC nr. 000747 din 03.07.09), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. k) din Codul serviciilor media audiovizuale (PRO – (8) – D. VICOL, T. BURAGA, V. COJOCARU, A. COZMA, D. CURNIC, O. GUȚUȚUI, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

5. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, ICS „REFORMA ART” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

„Consiliul Audiovizualului a aplicat amendă în valoare de 5 000 de lei ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcări repetate de la prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, potrivit căruia: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”.

5.1. ICS „REFORMA ART” SRL va prezenta, în termen de 48 de ore de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea pct. 4 al deciziei respective, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

6. ICS „REFORMA ART” SRL va prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile din momentul aducerii la cunoștință a prezentei decizii.

7. Datele bancare pentru achitarea amenzii:

Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

8. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (15) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, prezenta decizie devine executorie de la data publicării și poate fi atacată în instanța de judecată de către furnizorul de servicii media sancționat.

9. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul Economie, Finanțe și Evidență Contabilă.

10. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTE

Dragoș VICOL